

Владислава Косянчук

здобувачка вищої освіти 3 курсу Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти Дніпровського державного університету внутрішніх справ

Злочинність проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку: кримінологічна характеристика*

В умовах глобалізації, міжнародна злочинність стає серйозною загрозою для миру та безпеки людства. ООН відзначає, що ефективна боротьба з цими загрозами потребує тісної координації заходів та співпраці між державами. Протидія міжнародній злочинності є спільним обов'язком усіх країн світу, оскільки жодна держава не може самостійно вирішити всі проблеми, пов'язані з глобальними злочинами [1, с. 36].

До основних джерел міжнародного кримінального права належать:

* Наукова керівниця – *Ірина Шило*, викладачка кафедри кримінально-правових дисциплін Дніпровського державного університету внутрішніх справ

- Конвенції про боротьбу зі злочинами міжнародного характеру, такими як міжнародний тероризм, піратство, пропаганда війни тощо. Ці конвенції встановлюють правові механізми для запобігання та покарання за злочини, що становлять загрозу міжнародному миру.

- Договірні норми правового співробітництва у кримінально-правовій сфері. Вони регулюють взаємодію між державами у питаннях екстрадиції, надання правової допомоги та передачі засуджених осіб.

- Договори між міжнародними організаціями, уповноваженими боротися зі злочинністю. Ці договори забезпечують співпрацю між державами та міжнародними структурами, такими як Інтерпол, для ефективного протистояння міжнародній злочинності [2, с. 47].

Держави, виконуючи такі договори, зобов'язуються визнати та визначити міжнародно кримінально карані діяння, уніфікувати кримінальне законодавство, встановити правила юрисдикції та впроваджувати заходи для запобігання та припинення міжнародних злочинів. Важливим елементом є також забезпечення взаємодії між національними правоохоронними органами та міжнародними організаціями у сфері боротьби зі злочинністю.

Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку закріплені в українському кримінальному законодавстві, зокрема у статтях 436–447 Кримінального кодексу України. Ці положення є результатом імплементації міжнародного кримінального права і мають бланкетний характер, що означає їх тісний зв'язок із нормами міжнародного права. Україна неодноразово підкреслювала важливість інтеграції у геополітичний простір, де міжнародне право є базовим елементом правового регулювання. Відповідно до Статуту ООН, держави повинні співпрацювати для вирішення проблем, які загрожують міжнародному миру, шляхом прийняття колективних заходів для запобігання або усунення таких загроз [4, с. 79].

Злочини проти миру, людяності та військові злочини є предметом міжнародного кримінального права, яке спрямоване на запобігання злочинам, що загрожують безпеці людства. У цьому контексті важливим є підвищення ефективності міжнародного кримінального законодавства, що може бути досягнуто через його криміналізацію у національних законах. Розвиток міжнародного кримінального права тісно пов'язаний з історичним усвідомленням необхідності юридичної оцінки найжорстокіших злочинів проти людства. Ця еволюція почалася з укладання Гаазьких конвенцій кінця XIX — початку XX століть, які стали першими документами, що регулювали питання міжнародної кримінальної відповідальності.

Важливим етапом став Нюрнберзький трибунал, у Статуті якого злочини проти миру були визначені як «планування, підготовка, розв'язання або ведення агресивної війни». Ці злочини характеризуються наявністю наміру та порушенням міжнародних договорів, а їхні наслідки порушують стабільність міжнародного миру.

Злочини проти миру належать до однієї з найнебезпечніших категорій кримінальних правопорушень, оскільки вони підривають основи міжнародних відносин і глобальної безпеки. До таких злочинів відносять кримінально карані, протиправні та суспільно небезпечні дії, що посягають на мир і безпеку людства. Злочини цього типу характеризуються умисною формою вини та спрямовані на порушення міжнародних мирних відносин

між державами або міжнародними організаціями. Світовий порядок та безпека передбачають відсутність збройних конфліктів, війн і ворожих дій між країнами, тому боротьба зі злочинами проти миру є одним з ключових завдань світового співтовариства [3, с. 4].

Злочини проти миру включають, зокрема, агресію, підбурювання до агресії, порушення мирних угод та інші дії, спрямовані на дестабілізацію міжнародного порядку. З огляду на це, вдосконалення методів боротьби з такими злочинами має бути системним і методичним. Основні напрями удосконалення включають:

- Удосконалення правових основ протидії злочинам проти миру, зокрема шляхом гармонізації національного законодавства з міжнародними нормами і принципами, закріпленими в таких актах, як Статут ООН, Женевські конвенції, міжнародні договори та резолюції.

- Вдосконалення правозастосовної практики у справах, що стосуються злочинів проти миру та міжнародної безпеки. Це передбачає підвищення кваліфікації правоохоронців, суддів та інших фахівців, що займаються розслідуванням та судовим розглядом таких злочинів.

- Міжнародне співробітництво є надзвичайно важливим у протидії злочинам проти миру. Держави повинні тісно співпрацювати на двосторонньому, регіональному та глобальному рівнях для виявлення, затримання та судового переслідування осіб, відповідальних за злочини проти миру. Це підтверджується положенням ст. 2 Декларації ООН про злочинність і громадську безпеку від 1996 року, де наголошується на необхідності розширення міжнародної співпраці в правоохоронній сфері [2, с. 68].

Співпраця держав у боротьбі зі злочинами проти миру може відбуватися у різних формах: допомога у розслідуванні кримінальних справ, відповіді на запити про правову допомогу, розшук осіб, які переховуються від правосуддя, а також спільні операції для припинення злочинних дій. Важливу роль у цьому відіграють міжнародні договори та угоди про взаємну правову допомогу, які конкретизують та полегшують співпрацю між державами у боротьбі з міжнародними злочинами.

З огляду на зазначене, можна зробити висновок, що міжнародні нормативно-правові акти, які регулюють злочини проти миру, часто мають політичне забарвлення, що ускладнює їх об'єктивну кримінально-правову оцінку на національному рівні. Україна, вдосконалюючи свою кримінально-правову політику у сфері протидії злочинам проти миру, повинна прагнути до вироблення ефективних механізмів запобігання цим злочинам та їхнього розслідування.

Література

1. Prodan, Tetyana. Злочинність в Україні в умовах воєнного стану. Чернівці: Чернівець. нац. у-нт ім. Ю. Федьковича, 2022. С. 66.
2. Векленко, Р. Г., В. В. Варава. Запобігання і профілактика злочинності на окупованих територіях. 2024. С. 60
3. Мохончук, С. М. Місце злочинів проти миру і безпеки людства в системі міжнародних правопорушень. Прикарпатський юридичний вісник 2019. С. 129-134.

4. Резнік, Ю. С. Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку в міжнародному кримінальному праві. Альманах міжнародного права. 2018. С. 83-90.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**